

Invatamantul si Internetul

La inceput...

In conditiile razboiului rece, realizandu-se importanta strategica a informatiei si a calculatoarelor, in anul 1968, in SUA a aparut ideea crearii unei retele de calculatoare. S-a dorit realizarea unei structuri formate din calculatoare aflate in diferite puncte din SUA si care sa fie interconectate in asa fel incat, in caz de razboi sau de calamitate naturala, nici unul dintre calculatoare sa nu ramana izolat. La realizarea structurii initiale a Internetului, au fost implicate o serie de universitati din SUA. Astfel, in 1969 s-a creat prima legatura intre universitatile UCLA si Stanford. Urmatoarele universitati interconectate au fost UC Santa Barbara si University of Utah. Dezvoltarea retelei s-a facut la inceput cu pasi mici, astfel ca in anii '70 existau numai zece noduri.

Se constata ca de la inceput universitatile au fost o parte a Internetului jucand doua roluri, in primul rand acela de producatoare de idei sau de solutii stiintifice si tehnice iar in al doilea rand pe acela de beneficiare a facilitatilor oferite de catre Internet. Daca la inceput Internetul oferea numai un mecanism pentru schimbul de mesaje, in prezent Internetul reprezinta un imens depozit distribuit de informatie. Ceea ce se intelege acum prin Internet este de cele mai multe ori numai unul dintre serviciile pe care acesta le pune la dispozitia comunitatii de utilizatori, si anume serviciul de Web care permite navigarea prin informatia disponibila pe servere.

...iar mai aproape in timp

Cat timp Internetul a fost subventionat de catre guvernul american utilizarea sa a fost limitata la domeniul academic sau guvernamental. In mai 1995, subventionarea de catre guvern a structurii de baza a Internetului a fost oprita trecandu-se la functionarea retelei pe principii comerciale. Ca efect imediat au aparut servicii noi, cum sunt de pilda reclamele, comertul electronic precum si serviciile de acces in retea, datorate in primul rand companiilor furnizoare de servicii Internet. *The NET*, cum i se mai spune, a patruns in zone care nu fusesera in nici un fel avute in vedere initial. A fost inaugurata, astfel, cea mai mare piata de desfacere din lume, o piata globala, extinsa la scara intregii planete.

Asta nu inseamna ca Internetul a plecat din universitati. Dimpotriva, Internetul a devenit nu numai obiect de studiu pentru studentii care urmeaza cursuri de calculatoare, dar a devenit si un instrument de lucru important, uneori chiar de neinlocuit, pentru documentarea tuturor celor implicati in invatamant si cercetare. In plus, mai ales in SUA, se tinde spre conectarea la Internet a scolilor de toate gradele, indiferent de natura sau profilul acestora. Acest fenomen este dublat de eforturi majore pentru crearea de sit-uri cu informatii specifice pentru diferite grupuri de varsta si interese.

In Romania

In Romania Internetul a patruns relativ incet, multa vreme fiind considerat un lux inutil. Chiar si acum, pentru uz personal, mai ales datorita costurilor foarte mari ale serviciilor telefonice, este destul de putin utilizat. Daca din punct de vedere al infrastructurii lucrurile au avansat destul de mult, din punct de vedere al resurselor informatice disponibile evolutia este greoaie. Daca majoritatea companiilor si chiar unele structuri administrative au inteles ca prezenta in Internet este foarte importanta, inca nu exista resurse si depozite informationale romanesti semnificative. Din acest motiv traficul observat in retea este mai mult de aducere de informatie din exterior decat de export de informatie sau de schimb de informatie in cadrul tarii. Avand in vedere intervalul mare de timp pentru care accesul din Romania la informatii externe a fost oprit, fenomenul este destul de natural. In contextul international actual de afaceri, academic si tehnologic, fenomene ca globalizarea si liberalizarea accesului la informatie potentate de dinamica si nivelul de performanta al dezvoltarilor in domeniul comunicatiilor si al calculatoarelor, sunt deja lucruri comune. Dincolo de granite, in restul omenirii (cel putin in acel rest catre care ne orientam) Internetul a devenit deja cea mai comoda sursa de informatie, in timp ce ceea ce este disponibil despre si din Romania pe Internet este fie vechi, fie incorect, fie lipseste?!

Reteaua academica

In Romania din motive care au tinut mai mult de politica decat de necesitatile reale retea de cercetare este separata de retea universitara. Retea de cercetare (RNC) a fost creata utilizand si sume importante primite de la comunitatea internationala pentru retea academica romana (care ar fi trebuit sa lege la Internet atat unitatile de cercetare cat si cele de invatamant). Dimensiunea curenta a RNC este practic nesemnificativa (cu toate ca s-a trecut la oferirea de servicii pe principii comerciale) in comparatie cu alte unitati prestatoare de servicii Internet. Retea universitara (RoEduNet) s-a dezvoltat prin eforturile financiare depuse de catre o serie de universitati din retea Ministerului Educatiei Nationale si eforturile tehnice, de imaginatie si nu in ultimul rand de munca efectiva depuse de o echipa de entuziasti. Abia in ultimii ani RoEduNet a beneficiat de o dotare semnificativa din partea MEN. La RoEduNet sunt cuplate practic toate universitatile din tara si exista "puncte de prezenta" in toate capitalele de judet.

In momentul de fata viitorul RoEduNet este pus sub semnul intrebării. In bugetul MEN pentru 1999 nu au fost prevazute sume suficiente pentru a asigura functionarea retelei pana la sfarsitul anului. In consecinta RoEduNet este datoare atat RomTelecom cat si furnizorului de servicii extern la care este conectata. De cateva luni se cauta solutii pentru achitarea datoriei si continuarea activitatii. Din pacate majoritatea cautarilor s-au facut la nivelul si in cadrul Ministerului Educatiei Nationale, adica acolo unde fondurile erau deja epuizate.

Problema ar trebui privita insa nu ca inca o problema a Ministerului Educatiei Nationale intr-o lunga lista ce mai contine si alte probleme cum sunt, de pilda,

obtinerea avizului sanitar de functionare pentru diferitele unitati de invatamant, pierderea unor spatii ale unor gradinite datorita retrocedarilor, lupta cu manualele alternative sau obtinerea banilor pentru plata salariilor, ci ca o problema care tine de strategia tarii. O problema care tine deci de politica tarii gandita macar pe cativa ani si nu pe zece zile cum este obiceiul. Din pacate, la diferite nivele necesitatea si importanta Internetului pentru invatamant este departe de a fi inteleasa. Se vehiculeaza texte ca "Internetul este o pierdere de bani si de timp pentru universitati", sau "Nu am gasit nimic util in Internet" sau "Nu se face decat acces la informatie pornografica", etc. Poate ca merita sa ne oprim o clipa ca sa explicam putin despre ce este vorba.

Pericolele Internetului si tineretul

Internetul este un depozit imens de informatie, cei care navigheaza in Internet au acces necenzurat la aceasta informatie. Este un fapt pozitiv sau nu? Circula numeroase povesti "de groaza" referitoare la ceea ce se gaseste in Internet (sit-uri porno, sataniste, grupuri de discutii pe teme "nepotrivate", etc.), la infractiunile care se pot realiza prin Internet (utilizarea de card-uri furate, spargerea de servere protejate, etc.), la posibilitatea de aparitie a unor manifestari ale unor boli de tip psihiatric cu manifestari legate de utilizarea calculatorului sau a navigarii pe Web.

Nu este mai simplu sa evitam astfel de probleme ne permitand accesul tinerilor la Internet? La scara istoriei la inceput informatia s-a transmis din om in om. Evident nivelul de raspandire era limitat la nivel familial, maxim tribal. Fiecare noua tehnologie de comunicatie a largit aria de acces a informatiei. Deocamdata Internetul reprezinta nivelul maxim la care s-a ajuns, un mijloc prin care accesul la informatie transcede granitele de toate tipurile. Eliminand Internetul ramane nivelul anterior (in fond si televiziunea bate destul de departe, discutiile referitoare la ceea ce este acceptabil sau nu pentru a fi difuzat sunt inca deschise), eliminand si nivelul anterior ne putem propune sa ne intoarcem la o stare in timp. Unde este nivelul acceptabil?

Nu ar fi mai simplu sa evitam astfel de probleme reintronand analfabetismul? In fond exista si carti si reviste porno, sataniste, cu un continut "nepotrivit". Daca toate aceste rele vin din afara nu ar fi mai bine sa inchidem granitele in ambele sensuri? Intamplator unii dintre noi am fost "protejati" ani de zile impotriva accesului la informatii "nepotrivate" (ma refer la cei mai in varsta, tinerii erau prea tineri sa bage de seama, ca sunt protejati). Sa cream din nou o patura care are dreptul sa stie ce se intampla in lume si care sa filtreze informatia catre "prostime"?

In privinta posibilitatilor de aparitie a unor manifestari de tip boala, ele apar la persoane care daca nu ar fi avut manifestarile respective in legatura cu calculatoarele le-ar fi avut in legatura cu alte fenomene. Cu alte cuvinte nu sunt induse de calculatoare sau Internet ci reprezinta un mod de manifestare pentru persoane care au oricum probleme psihice.

Sa ne imaginam ca am aduna acum la un loc toate cartile existente in lume. Este bine sau rau sa dam acces unui tanar la toate aceste carti? Se pot imagina diferite scenarii. Unul dintre ele este ca tanarul respectiv s-ar bloca pe primul raft fara sa realizeze ca nu are timp sa citeasca toate cartile si fara sa stie ca limitandu-se la primul raft rateaza capodopere importante. In alt scenariu tanarul se intalneste numai cu carti de oceanografie in timp ce pe el il intereseaza istoria antica. Numarul de scenarii negative se poate dezvolta in continuare. Dar un scenariu in care, in loc sa se repeada la rafturi tanarul o sa consulte catalogul unde pentru fiecare carte este mentionat atat titlu si autorul cat si domeniul si biblioteca din care provine iar in plus va avea si discernamantul sa selecteze ceea ce ii este util pentru dezvoltarea sa intelectuala, nu suna mai bine? Este bine sau nu sa lasam pe tineri in biblioteci?

Cred ca raspunsul se rezuma la o problema de educatie. Daca interesul tinerilor va fi orientat catre informatii "nepotrivite" atunci oriunde or sa se duca vor cauta acest tip de informatie. Daca vor avea discernamant, daca li se va cultiva gustul pentru altceva, atunci vor cauta acel altceva. Nu Internetul este "vinovat" ca in el este continuta informatie "nepotrivita", nici macar cei care o publica nu sunt complet vinovati (scopul lor este sa faca bani, si atat timp cat nu exista un mecanism legal prin care sa li se interzica publicarea unor astfel de informatii, ei sunt in deplina legalitate), vinovati sunt cei care au nevoie de acest gen de informatie, si care, daca nu ar gasi-o in Internet ar cauta-o in alta parte.

De ce Internet in invatamant?

In fond, de ce este nevoie ca unitatile de invatamant din Romania sa fie conectate la Internet? Se stie ca rezultatele "olimpicilor" romani la diferite materii au demonstrat constant ca scoala romaneasca este foarte buna si asa. Trecand peste faptul ca nivelul olimpicilor nu spune mare lucru despre ce poate si stie sa faca media de elevi si studenti, se poate constata usor ca scoala in Romania traverseaza o perioada critica. Aflata in plina reforma, pe un fond de acuta lipsa de fonduri, scoala nu dispune nici de dotarile si nici de cadrele didactice de care ar avea nevoie pentru a realiza reforma.

De fapt in toata lumea invatamantul trece prin transformari importante iar Internetul este o parte majora a acestor transformari si asta nu se aplica numai invatamantului de calculatoare. Invatamantul de calculatoare este de altfel dincolo de discutiile legate de utilitatea Internetului, in orice facultate "respectabila" cu profil de calculatoare sau informatica din lume, Internetul este in acelasi timp un obiect de studiu (prin tehnologiile sale) si o sursa de documentare semnificativa. Transformarile au loc acum in celelalte scoli, care incep sa utilizeze Internetul ca un mijloc de documentare si de expresie. Aparitia si raspandirea tot mai semnificativa a invatamantului la distanta este o parte importanta a mutatiilor care au loc in invatamant. Existenta Internetului deschide extraordinar de mult portile scolilor pentru "studenti" de toate varstele si gradele de pregatire. Existenta retelei academice RoEduNet a

reprezentat un mare castig al ultimilor ani, distrugerea sau transformarea ei in altceva nu este decat o noua lovitura data scolii romanesti. Economia care s-ar face acum prin lipsirea actualei generatii de accesul la Internet va produce cheltuieli mari in viitor si va insemna o noua inchidere a Romaniei. Desigur ca ulterior problema se va rezolva, vor venii altii si ne vor invata cum sa facem ceea ce am stiut dar am uitat si ne vor da ceea ce am avut si am pierdut. Si din nou vom plati.

Daca tanara generatie nu va fi expusa acestui gen de tehnologie ii vom crea un handicap. Nu se poate pune problema unei integrari euro-atlantice in conditiile in care populatia este analfabeta. Daca nu suntem in stare sa comunicam folosind tehnologiile pe care le utilizeaza toata lumea, de ce ar face altii efortul sa ne inteleaga. Vorbim de un decalaj tehnologic care a aparut si creste sub ochii nostri. Se considera mai nou ca asigurarea accesului la Internet in universitati este o facilitate care trebuie sa fie platita de catre studenti si cadre didactice. Sigur, este o solutie. Asteptam momentul in care plata salariilor cadrelor didactice din universitati se va face de catre studenti si cadre didactice, si evident, pentru ca sa faca aceste plati, acestia vor lucra in unitati care, in afara de salarii vor fi si platitoare de impozite, impozite din care ar trebui sa fie platite cadrele didactice, si tot asa...

Aparitia apelului recursiv nu demonstreaza decat faptul ca abordarea este gresita!